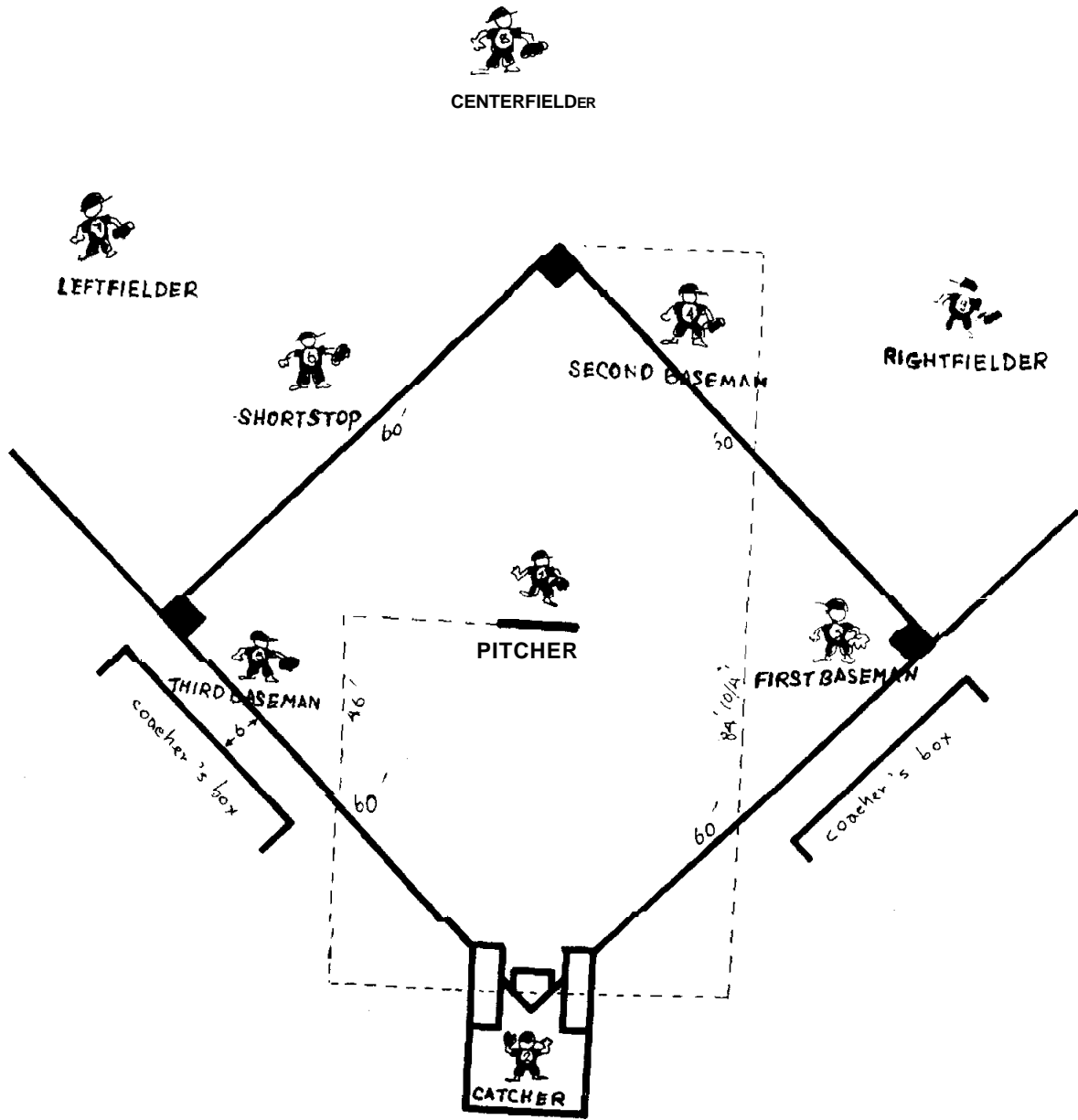

บทที่ 1

แนะนำกีฬาซอฟต์บอล

ซอฟต์บอล เป็นกีฬาที่ใกล้เคียงกับกีฬาเบสบอลมาก หรืออาจถือได้ว่าเป็นกีฬาพื้นฐานเพื่อให้ทุกคนมีความสนใจมากขึ้น เบสบอลเป็นกีฬาที่มีความเด่น แต่บุคคลทั่วไปไม่นิยมเล่นเท่าที่ควร เพราะความแข็งและขนาดของลูก นำหนักที่หนักของไม้ตีความเร็วของลูกซึ่งวิ่งไปในเขตของสนามตามกฎของการเล่น สำหรับกีฬาซอฟต์บอลนั้นเล่นในสถานที่ที่เล็กกว่า แต่ใช้ลูกที่ใหญ่กว่า ไม้ตีมีน้ำหนักเบา ผู้โยนลูก (pitcher) โยนลูกโดยผ่านใต้เอว (underhanded) แทนการโยนลูกผ่านหัวไหล่ (overhanded) การวิ่งระหว่างเบสจะยังไม่วิ่งจนกว่าผู้โยนจะโยนลูกออกจากมือแล้ว การเล่นเกมใช้สูงสุดเพียง 7 inning เท่านั้น แทนที่จะใช้ถึง 9 inning ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นเกมกีฬาที่เหมือนกีฬาเบสบอลมาก แต่สามารถเล่นได้ในสถานที่ที่เล็กกว่า ไม่ว่าจะเป็นเพศชายหญิง และเด็ก เป็นกีฬาที่เล่นกันแบบสมัครเล่นเสียมากกว่า ในขณะที่กีฬาเบสบอลมีทั้งผู้เล่นสมัครเล่น และทั้งผู้เล่นอาชีพเสียเป็นส่วนใหญ่

เกมซอฟต์บอลใช้ผู้เล่น 9 คน ใน 1 ทีม ในแต่ละทีมจะมีหน้าที่ในการป้องกันโดยแบ่งเป็น 1. ผู้โยนลูก (pitcher) 2. ผู้รับลูกจากการโยน (catcher) 3. ผู้รักษาเบสที่ 1 (First baseman) 4. ผู้รักษาเบสที่ 2 (Second baseman) 5. ผู้รักษาเบสที่ 3 (Third baseman) 6. ผู้ยืนคุมระหว่างเบสที่ 2 กับเบสที่ 3 (Shortstop) 7. ผู้เล่นหลังซ้าย (Leftfielder) 8. ผู้เล่นกลางหลัง (Centrefielder) 9. ผู้เล่นหลังขวา (Rightfielder) ผู้เล่นทุกคนจะเล่นอยู่ในสนามซึ่งเรียบไม่มีสิ่งกีดขวางในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดไว้ตามกติกา (ดูรูปประกอบ)

ตำแหน่งของฝ่ายรับ

ผู้ตีลูก จะยืนที่พินต์ และตีลูกซึ่งโคโยมาจาก Pitcher ซึ่งหากตีลูกได้ จะตองวิ่งไปถึงเบสที่ 1 และพยายามวิ่งต่อเบสที่ 2 เบสที่ 3 จนกลับมาแตะ Homeplate ซึ่งไกลกับจุดยืนตีโดยเร็วที่สุด ก็จะได้คะแนน 1 คะแนน (1 run) ผู้เล่นที่เป็นฝ่ายรับ ในสนามจะตองพยายามป้องกันคนตีวิ่งเพื่อไม่ให้วิ่งโคครบรอบ ทีมซึ่งสามารถ ทำคะแนนสูง ภายใน 7 inning (หรือ 3 inning หรือ 5 inning ตามแต่ข้อตกลง) จะเป็น ผู้ชนะ

ผู้โยนลูก จะตองโยนลูกท่ากวาระคัมเอว (underhanded) โดยผู้ตีจะตอง ตัดสินใจว่าจะตีลูกที่เขาโยนมานั้นหรือไม่ ถ้าผู้ตีไม่ตี ผู้ตีตัดสินจะพิจารณาว่าลูกที่ส่งข้าม Homeplate มานั้น อยู่ในระคัมรักร่างถึงเขาของผู้ตีหรือไม่ ถ้าอยู่ในระคัมนี้เรียกว่า "Strike Zone" ถ้าไม่อยู่ในระคัมนี้เรียกว่า "ball" ถ้าอยู่ในระคัม Strike Zone 3 ครั้ง เรียกว่า 3 strike ผู้ตีจะถูกขานให้ออก (out) หรือลูกที่โยนมา ไม่ตี 4 ลูก หรือ "4 balls" ผู้ตีจะได้สิทธิ์เดินฟรีไปเบสที่ 1 ผู้ตีจะตองพยายาม ตีลูกที่อยู่ในเขตที่กำหนดไว้ (batter's box) และพยายามตีให้ไกลที่สุดเท่าที่จะตีได้ ถ้าผู้ตีตีลูกออกบริเวณเขตฟาวด์ จะถือว่าเป็นลูกฟาวด์นับเป็น 1 strike ถ้าหลังจาก มี 2 strike แล้ว ตีลูกที่ 3 และลูกต่อ ๆ ไปเป็นลูกฟาวด์ ก็ยังคงนับว่ามีเพียง 2 strike อยู่ ถ้าตีลูกเข้าใจเขตสนาม ผู้ตีและผู้เล่นอื่น ๆ ที่อยู่บนเบสจะตองพยายาม วิ่งไปแตะเบสข้างหน้าใหม่มากที่สุด

ทีมฝ่ายป้องกัน จะตองพยายามป้องกันผู้ตีหรือผู้วิ่งบนเบสให้สำเร็จ พยายามทำให้เขาออก (out) ก่อนวิ่งครบ 1 รอบ การออก (out) จะมีขึ้นเมื่อ ผู้ตี 1. ตีลูกไม่ถูก 3 ครั้ง หรือเป็นลูกที่ตีในระคัมเขาถึงรักร่าง 2. ฝ่ายรับลูก ที่ถลอลยไต่ก่อนที่ลูกจะตกถึงพื้น 3. ฝ่ายรับนำลูกไปแตะถูกตัวผู้วิ่งที่อยู่บนเบสหรือยังไม่เข้าแตะอยู่บนเบส ถ้าทีมฝ่ายรับทำให้ฝ่ายรุกออกได้ 3 คน จึงจะมีโอกาสเปลี่ยนมาเป็นฝ่ายรุก (ฝ่ายตี) เพื่อทำคะแนนบ้าง ทั้งสองทีมมีโอกาสตีฝ่ายละ 1 ครั้ง เราเรียก

ว่า 1 inning (โปรดอ่านการ เล่นซอฟท์บอลอย่างง่ายในหน้าต่อไปให้เข้าใจอีกด้วย)

กีฬาซอฟท์บอล เป็นกีฬาสำหรับคนทั่วไปที่จะร่วมเล่นและร่วมแข่งขันเพื่อความสนุกสนาน เพื่อความสมัครสมานสามัคคี หรือตลอดจนเล่นเพื่อสุขภาพ โดยอาศัยกำลังเป็นสิ่งสำคัญในการตีลูกให้ไกล มีความแม่นยำ สามารถบังคับให้ลูกตกในตำแหน่งที่ฝ่ายรับไม่สามารถจะรับได้ วิธีการเล่นของอาศัยความเร็ว ไหวพริบในการตัดสินใจที่รวดเร็ว นักกีฬาจะต้องมีความสามารถเฉพาะตัวและทั้งทีมด้วย พื้นฐานในการเล่นจะต้องหักโหมลูก รับลูก ตีลูก และวิ่งเร็ว

เกมการเล่นซอฟท์บอล เล่นได้หลายอย่าง ซึ่งกฎการเล่นอาจจะเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อให้เข้ากับสถานที่เล่น ไม่ว่าจะไปเที่ยว picnic ในสวนสาธารณะ, สนามหลังบ้าน หรือ ฯลฯ ความสนุกของเกมซอฟท์บอลก็คือการรับลูกและตีสิ่งที่เคลื่อนไหวที่ได้

อย่างไรก็ดี นอกเหนือจากการเรียนรู้จักการเล่นกีฬาซอฟท์บอลแล้ว ยังจำเป็นต้องศึกษาถึงส่วนประกอบอื่น ๆ ที่จะนำไปสู่การเป็นผู้เล่นที่มีความสามารถอีกด้วย เช่น สมรรถภาพทางกายของผู้เล่น, การหมั่นฝึกซ้อม, ความพยายามแก้ไขหรือสร้างเสริมทักษะส่วนบุคคล ศึกษาเทคนิคและกลยุทธ์ต่าง ๆ ทั้งเมื่อเป็นฝ่ายรับและฝ่ายรุก นอกจากนั้นผู้เล่นยังจำต้องศึกษาถึง กฎ, กติกาการเล่นอย่างถ่องแท้และจริงจัง ซึ่งสิ่งประกอบสำคัญต่าง ๆ ที่กล่าวมา ผู้เขียนจะได้เขียนไว้ในบทความต่อไป

ประวัติกีฬาซอฟท์บอล

กีฬาซอฟท์บอล เป็นกีฬาที่ดัดแปลงการเล่นมาจากกีฬา Baseball มีกฎกติกา และการเล่นที่คล้ายคลึงกัน ตามบทความในหนังสือ Indoor Baseball Guide พิมพ์เมื่อปี 1906 โดย American Sports Publishing Company กล่าวไว้ว่า กีฬาเบสบอลในร่มถือกำเนิดขึ้นที่เมือง Chicago สหรัฐอเมริกา เมื่อปี 1887 ซึ่งถือเสมือนการกำเนิดของกีฬาซอฟท์บอลด้วย โดย George W. Hancock เป็นผู้คิดค้นการเล่นกีฬาซอฟท์บอลนี้ขึ้น เป็นที่นิยมแพร่หลายซึ่งจะถือว่าเป็นกีฬาประจำชาติของอเมริกันก็ไม่ได้ผิดนัก

ก่อนที่กีฬาเบสบอลในร่ม (Indoor Baseball) จะมาถึงการเป็นกีฬา Soft ball นั้นได้มีชื่อมากมายที่เรียกแตกต่างกันไป เช่น Kitten ball, play ground ball, Mush ball, Indoor - Outdoor อีกทั้งกติกาที่แตกต่างกันในบางข้อ จึงทำให้เกิดปัญหาโต้แย้งกันขึ้นในเวลาแข่งขัน ดังนั้นในปี 1923 นาย Jodeph Lee ประธานสภาแห่ง National Recreation Committee เมืองสปริงฟิลด์ อิลลินอยส์ ซึ่งเป็นผู้บริหารงานค่านันทนาการแห่งชาติได้ตั้งคณะกรรมการเรียก Playground Baseball Committee ทำการส่งคยานากฎกติกาการเล่นซอฟท์บอลเสียใหม่ให้เป็นแนวเดียวกันไปยังคัพทั่วประเทศ และในปี 1926 นาย Walter L. Hakason ผู้นำคนสำคัญทางการกีฬาแห่งเมืองโคโลราโด โคโลราโด ได้เสนอให้ตั้งชื่อเป็นทางการว่า "SOFTBALL" และก็ยอมรับเป็นทางการตั้งแต่นั้นมาจนถึงปัจจุบัน

ในปี 1933 ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ (The International Joint Rules Committee of Softball) เมื่อกำหนดกฎเกณฑ์และกติกาในการเล่น โดยปรับปรุงจากของเดิม ทั้งเป็นกติกาสากลที่ใช้กันทั่วโลก และได้รับการแปลเป็นภาษา

ต่างประเทศถึง 12 ภาษา เป็นแนวเดียวกัน ในที่สุดก็สำเร็จ และจัดพิมพ์ขึ้นเป็นรูปเล่มที่สมบูรณ์ใช้บังคับทั่วประเทศในฤดูกาลแข่งขันต่อมา

ปัจจุบันกีฬาซอฟท์บอลในสหรัฐอเมริกากำลังเป็นที่นิยมอย่างสูงพอ ๆ กับกีฬาเบสบอล จากผลการประชุมคณะกรรมการ ณ กรุงวอชิงตัน ดี.ซี. เมื่อเดือนตุลาคม ปี 1934 จัดโดย Recreation Cong. เป็นต้นมา ทำให้กีฬาซอฟท์บอลเป็นกีฬาประจำชาติ มีการแข่งขันระหว่างเมืองต่อเมือง ระหว่างมลรัฐ ตลอดจนระดับนานาชาติ และร่วมดำเนินการโดย The Joint Rules Committee ร่วมกับสมาคมซอฟท์บอลแห่งประเทศไทยสหรัฐอเมริกา รวมทั้ง Amateur Athletics Union แห่งสหรัฐอเมริกา

ซอฟท์บอลเริ่มนำมาเล่นเป็นกีฬาระหว่างประเทศในราวปี 1950 และในปี 1965 ได้ขยายการเล่นจากไม่กี่ประเทศเป็นกว่า 50 ประเทศ

การแข่งขันระหว่างประเทศสำหรับทีมหญิง ได้เริ่มขึ้นในปี 1965 ณ กรุงเมลเบิร์น ออสเตรเลีย โดยมีประเทศเข้าแข่งขัน 5 ประเทศ ซึ่งจบลงโดยทีมสหรัฐอเมริกา เป็นฝ่ายพ่ายแพ้แก่ทีมเจ้าบ้าน คือออสเตรเลียไป 1 - 0 ในเกมสุดท้าย

ส่วนการแข่งขันแชมป์โลกของทีมชาย ได้เริ่มขึ้นในปี 1966 ณ เม็กซิโกซิตี ประเทศเม็กซิโก มีประเทศเข้าร่วมแข่งขัน 12 ประเทศ ผลการแข่งขันปรากฏว่าทีมสหรัฐอเมริกาได้รับตำแหน่งชนะเลิศ

ในปี 1968 การแข่งขันชิงแชมป์โลก ทีมชายครั้งที่ 2 ได้เริ่มขึ้นในสหรัฐอเมริกา มีประเทศที่เข้าร่วมการแข่งขันทั้งหมด 15 ประเทศ ผลการแข่งขันสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำชนะเลิศ

ในปี 1970 การแข่งขันชิงแชมป์ระหว่างทีมหญิงครั้งที่ 2 ได้จัดขึ้นอีกครั้งที่กรุงโอซากา ประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกาเป็นทีมที่ถูกคาดหมายว่าจะชนะเลิศอย่างเคย มีประเทศเข้าร่วมการแข่งขัน 10 ประเทศ และเป็นอีกครั้งหนึ่งที่ทีม

สหรัฐอเมริกา ท้องฟลาคเหรียญทองไป โดยทีมญี่ปุ่นเป็นทีมที่ชนะด้วยชัยชนะ 12 ครั้ง
รวมทั้งการแข่งขันสหรัฐอเมริกา 1 - 0 โดยมีผู้ชมถึง 30,000 คน ในเกมสุดท้าย

ปี 1972 การแข่งขันชิงแชมป์ Softball ประเภททีมชาย ที่จัดขึ้น
ที่ Manila ประเทศฟิลิปปินส์ ผลปรากฏว่าทีมชายคานาคาได้เป็นแชมป์โลก มีทีม
สหรัฐอเมริการองแชมป์

ความสำเร็จที่สำคัญในด้านการพัฒนากีฬาซอฟท์บอลระหว่างประเทศ คือ
การก่อตั้งสมาคมซอฟท์บอลระหว่างประเทศ โดยมี P.W. Kethon เป็นประธาน
Kethon เป็นผู้ซึ่งอุทิศความพยายามและค่าใช้จ่ายอย่างมากในการส่งเสริมกีฬา
ในประเทศต่าง ๆ เพื่อให้เป็นกีฬาที่เล่นกันทั่วไปทั้งชาย หญิง คนหนุ่มสาว และคน-
หัว ๆ ไป แม้กระนั้นซอฟท์บอลก็ยังไม่บรรลุความสำเร็จสู่เป้าหมายสูงสุด คือการ
เข้าร่วมในกีฬาโอลิมปิก

ประวัติกีฬาซอฟท์บอลในประเทศไทย

กีฬาซอฟท์บอลในประเทศไทย เริ่มมีการเรียนในโรงเรียนฝึกหัดครู
พลศึกษากลาง เมื่อ พ.ศ. 2494 โดยนาย Raph H. Johnson ชาวอเมริกัน
แต่การเล่นยังไม่แพร่หลาย และตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 เป็นต้นมา ชาวอเมริกันและ
นักธุรกิจจากญี่ปุ่นได้ร่วมกันจัดการแข่งขันขึ้นอีก แม้จะมีผู้สนใจเพิ่มขึ้นแต่ก็ยังอยู่ใน
วงจำกัด คือในกรุงเทพฯ เท่านั้น และในปี 2503 กรมพลศึกษาได้เปิดรับสมัคร
การแข่งขันกีฬาซอฟท์บอลทั้งประเภทมหาวิทยาลัยและประชาชน ชาย หญิง ขึ้น และ
ได้มีผู้เข้าร่วมแข่งขันพอสมควร

ในปี พ.ศ. 2509 ได้มีกรรมการผู้ริเริ่มการจัดตั้งสมาคมซอฟท์บอลขึ้น
คือ นายสวัสดิ์ เลขยานนท์, นายขวัญชัย เชาวสุโข, นายจันทร์ ชองศรี, นายธนิต
ชาวิชนพันธ์, นายพิสิษฐ แก้วบุญตา, นายวิฑูร ภัทโรภาส และ ดร.ปัญญา สมบูรณ์ศิลป์
และในปีเดียวกันนี้เอง นายสวัสดิ์ เลขยานนท์ ได้ขออนุญาตจัดตั้งสมาคมซอฟท์บอล

แห่งประเทศไทยขึ้น โดยนายสวัสดิ์ เลขยานนท์ เป็นนายกสมาคม และเข้าร่วมใน
สมาชิกสหพันธ์กีฬาซอฟต์บอลสากลในปีนั้นเอง และได้จัดให้มีการแข่งขันสาธิตระหว่าง
ทีมหญิงไทยกับทีมหญิงฟิลิปปินส์ เมื่อคราวกีฬาเอเชียนเกมส์ครั้งที่ 5 ที่ไทยเป็นเจ้าภาพ

ต่อมา ปลายปี 2519 นายสวัสดิ์ เลขยานนท์ ได้ถึงแก่กรรม จึงได้มีการ
เลือกตั้งให้ ศาสตราจารย์ระพี สาคริก เป็นนายกสมาคมตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม
2520 ให้ชื่อสมาคมเต็ม ๆ ว่า "สมาคมซอฟต์บอลสมัครเล่นแห่งประเทศไทย"
(The Amateur Softball Association of Thailand) มีเครื่องหมาย
เป็นรูปสนามและลูกซอฟต์บอลบนแผนที่ประเทศไทย

เครื่องหมายสมาคมซอฟต์บอลแห่งประเทศไทย

การเล่นซอฟต์บอลอย่างง่าย

1. การแข่งขันจะแบ่งออกเป็นทีมรุก (ผู้ตีลูกบอล) และทีมรับ (ผู้รับลูกบอล)
2. แต่ละทีมจะมีผู้เล่นข้างละ 9 คน
3. ทีมรับจะยืนอยู่ในสนามแข่งขันตามจุดต่าง ๆ ที่คนมีหน้าที่จะต้องรับผิดชอบ
4. ทีมรุกจะผลัดกันเข้ามาตีลูกที่ (Pitcher) ผู้โยนของทีมรับโยนให้ตี และพยายามตีลูกให้เข้าอยู่ในเขตสนาม (Fair ground) พยายามไม่ให้ฝ่ายรับ รับลูกได้ และรีบวิ่งไปที่เบสที่ 1, เบสที่ 2 หรือเบสที่ 3 ก่อนที่ฝ่ายรับจะขว้างลูกบอลไปให้ผู้เล่นฝ่ายรับประจำเบสนั้น ๆ
5. ผู้ตีจะ out ภัยเหตุต่อไปนี้
 - 5.1 ถ้าตีลูกลอยไปในอากาศ (Fly ball) แล้วฝ่ายรับ รับลูกได้ก่อนลูกตกถึงพื้น
 - 5.2 ถ้าลูกตกถึงพื้น แต่ฝ่ายรับรับลูกและขว้างลูกมาถึงเบสที่ 1 ก่อนที่ผู้ตีจะวิ่งมาถึง
 - 5.3 ตีครั้งที่ 3 ไม่ถูกลูก และ Catcher รับลูกได้
6. ฝ่ายรับจะพยายามรับลูกที่ผู้ตี คือออกมาก่อนที่ลูกจะตกถึงพื้น ถ้ารับไม่ได้จะพยายามเก็บลูกและขว้างให้ถึงผู้รับที่เบส ก่อนที่ผู้ตีจะวิ่งมาถึง ถ้าฝ่ายรับทำให้ผู้ตีออก 3 คน ก็จะเปลี่ยนเป็นฝ่ายรุก
7. การนับลูกที่ลูกเสีย ของ Pitcher ลูกที่ (เรียก strike) หมายถึง
 - 7.1 ลูกที่ผ่านเหนือบริเวณ home plate และมีความสูงค่าอยู่ระหว่างช่วงไหล่ถึงเข่าของผู้ตีแต่ละคน
 - 7.2 ลูกที่ Pitcher ขว้างให้ผู้ตีออกนอกบริเวณดังกล่าว เรียกว่า Ball
ถ้า Pitcher ปล่อยให้ผู้ตีเสีย 4 ball ผู้ตีก็เดินไปยังเบสที่ 1 ได้ฟรี

8. การเปลี่ยนข้าง ผู้เล่นฝ่ายรุกถูกทำให้เสีย 3 out ตามข้อ 5
9. การนับคะแนน ถ้าผู้วิ่งของทีมรุกสามารถวิ่งครบ 1 รอบ ถือว่าได้ 1 คะแนน (หรือ 1 run)
10. การตัดสินแพ้ชนะ เมื่อสิ้นสุดการแข่งขัน ทีมที่มีคะแนนมากกว่าจะเป็นทีมชนะ
11. เกมหนึ่งจะเล่นกัน 7 innings การนับ inning ให้นับเมื่อทั้งสองทีม ผลัดกันเป็นฝ่ายรุกและฝ่ายรับคนละ 1 ครั้ง
12. จะมีกรรมการเป็นกลางคอยเรียกขานว่าลูกดีหรือลูกเสีย
73. การโยนลูกของ Pitcher มายังผู้ตี ให้โยนลูกในระเคียบโตเื้อว แต่เมื่อ ปรูลูกไปยังเบสต่าง ๆ ให้ป่าโตแบบธรรมชาติ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ตีฝ่ายรุกมีโอกาส ติลูกได้ถูก ถ้าใช้วิธีปาแบบธรรมชาติแล้ว โอกาสที่จะติลูกถูกมีน้อย และอาจ ทำให้เกมการเล่นไม่สนุกเท่าที่ควร